

Két hét a „Pokolban“

A MISKOLCI műszaki — Találtak már valamit? egyetemen 1965. december 31-én este, amikor már mindannyian túl voltak a vizsgán, valaki azt javasolta menjenek el kirándulni. Nébli Vendel adjunktus Lillafüredet és az István-barlangot ajánlotta. Általános helyeslés fogadta a tervet, így indultak el „barlangnézőbe”. A kirándulás után pedig megalakították a tudományos diákkör barlangkutató csoportját.

Azóta, ha idejük engedi, járják a barlangokat. Dolgoznak. Nehéz fizikai munkát és tudományos megfigyeléseket végeznek. Sárban, vízben csákányoznak, robbantanak, cipelik a követ, az anyagot. Miért? Romantika? Az is. A felfedezés öröme. Azért is. „Ebben a munkában — vagy ha úgy tetszik nevezzük hobbynak — van fantázia. Az ember nem tudja van-e ott valami, ahol dolgozik, vagy nincs. Ha igen, azt magunkénak mondhatjuk”. Így beszél munkájukról, hobbjukról az egyik ötödéves „ös” tag.

— Miért pont az István-barlangban dolgoznak? — A talaj összetételéről és a környék barlangjainak elhelyezésétől feltételezni lehet, hogy esetleg itt egy jókora összefüggő barlangrendszer van. Ismétlem, ez csak feltételezés.

matracai és plédjei segítségével és az idegenforgalmi kárpót pénzen. Ezt a pénzt felszerelésekre fordítottuk. A szünidőt megszakítva az ország minden részéről utaztak ide diákok. Állandó tagunk 25—30. Mintegy 400 munkaórát teljesítettünk társadalmi munkában, ebből 250 órát egy lég-turbina beszerelése vett igénybe. Az úgynevezett Pokolban dolgoztunk. Ahogy lefelé haladtunk úgy készítettük a fa-ácsolatot a fejünk fölött. Ezt a részt most elöntötte a víz. Mihelyt a víz eltűnik, újra hozzáfogunk a munkához. Nekünk mindegy, tél van-e vagy nyár, ott mindig 10 fok meleg és éjszaka van.

— És talán a nagy folyosó...

— IGEN, A NAGY folyosó, az eddig fel nem tárt nagy barlang! Mert azért bíznunk benne mégis, hogy ott van. Jó lenne megtalálni.

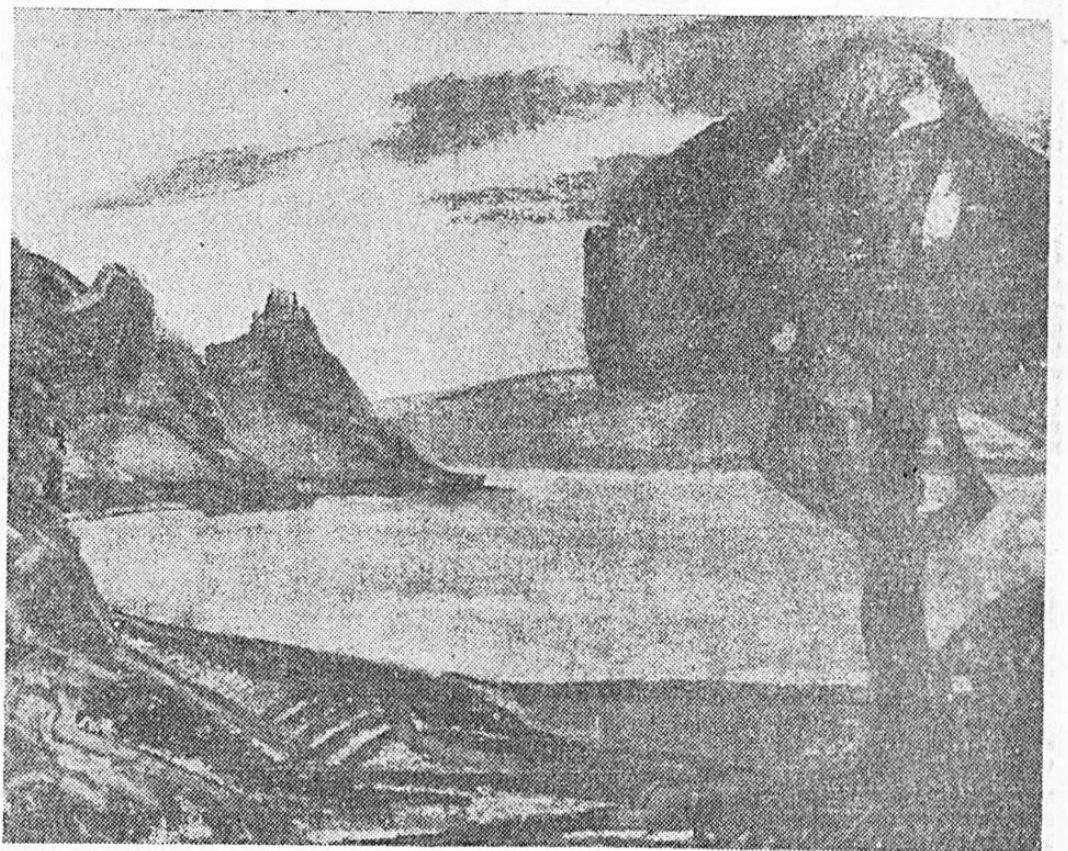
Túry

Szakkönyvkiállítás a műszaki könyvnapokon

A miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem és az Állami Könyvtérterjesztő Vállalat az idei műszaki könyvnapok alkalmából október 21-e és 26-a között szakkönyvkiállítást rendez

az egyetem A/4 épületének III. emeleti üvegtermében. A megnyitó ünnepséget — amelyen dr. Gyulay Zoltán tanszékvezető egyetemi tanár mond ünnepi beszédet — október 21-én, hétfőn délelőtt 11 órakor tartják az A/4 épület IV. emeleti nagy üvegtermében.

Hajnal a messinai öbölben

Mazsaroff Miklós munkája

Méregőrök

Elkerülhetetlen, hogy az egyre változó élet ne hozzon újabb és újabb fogalmakat, amiket aztán vizsgálgatunk, kóstolgatunk, végül vagy elfogadjuk, vagy sem, lassan elterjednek, belopják magukat a köztudatba, és akkor már úgysem lehet ellenük tenni semmit. Megjöttek, vannak. Lehet, hogy ilyen szó született a napokban megyénk egyik községében is, ahol egy gyógyszerész beszélgetett ismerőseivel.

— Tudod mi a legújabb megbízgatásom?

— Nem tudom, és nem is találom ki. Inkább mondod!

— Méregőr lettem. Igen, méregőr! De lehet méreg-felügyelőnek is mondani, és ez tulajdonképpen nekem is jobban tetszik, mivel olyan jó krimi íze van. Ugye? Méreg-

felügyelő. Felügyelő is, méreg is. Külön-külön is jó bármelyik szó, hát még együtt! Egészen jó sorozatcím lenne! Különben, mint méreg-felügyelőnek valóban az a feladat, hogy megakadályozzák valamiféle krimet. Olyan krimet, ami már a mi modern világunkban válhat lehetővé...

A méreg-felügyelőnek igaza van. Köztudott, hogy a nővérvédőszerek a nem megfelelő tárolás, a szakszerűtlen használat következtében valóban sok kárt okozhatnak, mérgezhettek. A balesetek elkerülése érdekében több járásban gyógyszerészeket ruháztak fel méreg-felügyelői jogkörrel is. Az a feladatuk, hogy ellenőrizzék a védőszerekkel kapcsolatos előírások betartását, és ily módon elejét vegyék a bajnak.

Példamutató segítségnyújtás

A Lenin Kohászati Művek Vöröskereszt szervezete önkéntes, térítésmentes véradást szervezett az egészségügyi hónap keretében. A beteg embertársaink életének megmentése szempontjából lényeges társadalmi megmozdulás eredménye híven tükrözte, hogy a diósgyőri kohászokra nemcsak a munka frontján, hanem az emberszeretet, a segítségnyújtás és áldozatvállalás területén is bízton lehet számítani. A térítésmentes véradás során ez alkalommal 1054 liter vért adtak.

Szaladnya Ferenc
LKM nagyüzemi Vöröskereszt titkár

Új művek a miskolci könyvesboltokban

Az elmúlt hét könyvújdonságai közül főleg szépirodalmi művekről számolhatunk be. A nyolcvan éves Tersánszky Józsi Jenő önéletrajza az *Életem regénye* éppen olyan nagy érdeklődésre tarthat számot, mint a *Perzsa költők antológiája*, amelyben *Firdusi* versei is helyet foglalnak valamint *Omar Khajjam* költeményei is. Ez utóbbinak fordításával debütált a magyar

irodalomban Szabó Lőrinc. *Mikszáth* felejthetetlen alkotásának, a *Szent Péter esernyőjének* új kiadása ugyanolyan helyes mint, amilyen örömet vált majd ki, főleg a fiatalok körében, hogy a televízióból jól ismert *A koppányi aga testamentuma*, amelyet *Fekete István* írt, ismét megjelent könyvalakban. Végül megemlíti a valaha nálunk is csak íróként ismert francia miniszternek *André*

Malraux-nak új könyvét *A remény*.

Két ismeretterjesztő műre is felhívjuk a figyelmet. Az egyik *Francis Bacon*-nek, az angol reneszánsz nagy gondolkodójának, *Esszé* című kötete, a másik *Diego Valeri* könyve a *Városom Velence*.

Hogy a krimi kedvelőinek is öröme legyen: kémkedés, gyilkosság, vagyis a krimi minden kelléke megtalálható *Naumov-Jakovlev* könyvében, amelynek *Hamis nyom* a címe.

Barta Lajos:

Kőbe írt szívek

Nagyon régen történt, de még most is sokszor emlékszem Annára. A pék házában volt az államilag elismert egyszobás elemi magániskola, az egyetlen a faluban, melyben tanulni is lehetett valamit. Együtt voltak ott a fiúk és lányok, első és hatodosztályúak. A nagyok minden szerdán fölmentek a hegyek közé. Sorban ültek a hegyek a falu fölött, és zöld bársonytölggyel, szeliden megrengtek. A lányok minden szerdán délután, amikor nem volt tanítás, virágokkal jöttek le a fiúkkal a hegyek közül.

Ott élt a faluban Ripszámné, egy kicsiny, nagyon öreg, nagyon összeszáradt asszony, aki még az uraságnál is előkelőbbnek tartotta magát, mert nyugdíjat kapott a férje után, aki mint altiszt elesett a császárért az olaszországi háborúban. Illet Ripszámnéhoz és előkelőségéhez, hogy büszke legyen a kitűnő iskolára, és hogy közben kicsit magára is gondoljon! Egy nap, a két vén lábával nekiindult a nagy útnak, a messzi Drávához, átvitette magát a révesszel, és így szolt a faluban rokonához, a bőrbundakészítő Breitenbachhoz:

— Nem szégyelled magad jómódú ember létedre, hogy a lányod már 14 éves, és még nem olvasni sem tud?

Mondta a bőrbundakészítő: — De ha egyszer nincs itt iskolánk!

Készen volt rá a felelet:

— Nálunk nagy hírű iskola van, add hozzá a lányodat kosztára és kvártélyra! Tudod, hogy van az a kis házam, megleszünk benne.

— És már két éve járt abba az iskolába Anna. Nagy, hatalmas és szép volt.

Mondtam egyszer Sujánszki Bandinak:

— Vigyetek el egyszer engem is a hegyek közé. Már 9 éves vagyok.

— Takonypóc — intézett el Bandi. — Mi koron túliak vagyunk, mert már a rossz iskolából kerültünk ebbe a jó iskolába. Én például már 14 éves vagyok.

Az iskolaszoba előtt az utca felé kertecské virágozott, érezni lehetett nyáron virágok és rezedák illatát. A nagy udvaron a vén szederfa alatt, kerek kút állt, nagy, érett fekete szeder hüllögáltak róla a földre.

Senki sem volt az udvaron, vizet húztam a kútból. Akkor kijött az iskolából Anna!

— Adsz nekem egy pohárral?

Adtam neki a vízből és mondtam:

— Ígyál, jó hideg!

— Ez most igazán jólesett!

Akkor Anna elindult befelé, letettem a poharat a kútra, futni kezdtem Anna után:

— Vigyázz Anna! Én leszek a vad kos.

Anna ijedten fordult meg, nekifutottam fejfelé. Anna elkapta kövér karjával a nyakamat, együtt estünk a porba. Magához szorította a fejemet.

— Ugye most nem tudsz fölkelni! — és megcsókolta az arcom.

Az udvar tele volt a frissen sült kenyér szagával, mondtam Annának:

— Hallod Anna, olyan vagy, mint a meleg, friss kenyér.

— Bolond! — mondta Anna, fölugrott és beszaladt az iskolába.

Anna is már nagy volt, és szerdán délután ő is a hegyek közé ment a nagyokkal, és virágokkal jött vissza onnan. Egy napon azt mondja nekem Félix, aki még Sujánszki Bandinál is idősebb volt:

— Mindenki van ideálja, válassz te is magadnak!

— Anna lesz az ideálom!

— Apróság! Mit nem gondolsz? — megcsípte a fülemet. — Anna a Sujánszki Bandi ideálja, válassz magadnak a kis Juliskát! Az is 9 éves!

Másnap korán mentem az iskolába, és a cseresznyém felét odadtetem Juliska helyére, be a padba.

Juliska kicsit sovány és kicsit pisze volt. Szerettem volna kövérebbnek és egyenesebb övének látni, de így is nagyon édes volt. Tíz órakor Juliska odaadta a vajás szemlélet felét, és azt mondta:

— Köszönöm a cseresznyét, eljössz szerdán délután játszani hozzánk?

Elementem szerdán délután hozzájuk. Juliska apja mérnök volt, de már régóta nem mért semmit, mert mindig

ágyban feküdt. Hátul a nagy udvaron hatalmas pajta állt, a pajta mögött feküdt a kert, azon túl, vízenyős rétek és a nagy határ. A nagykapuba illesztett kiskapun át ki lehetett menni a kertbe, onnan a határba. De a pajta hátsó falán nagy lyuk is volt:

— Ki tudsz bújni ezen a lyukon? — kérdezte az ideálom.

— Hogyne! — és kibújtam a lyukon.

— Hát te ki tudsz bújni?

— Hogyne!

— És ő is kibújt.

Így mulattunk az ideálommal. Cézár, a nagy agárkutya is ott volt, ő is kibújt-bebújt a lyukon.

A sovány segédjegyző is Ripszámnéval lakott, ott is evett ebédet. Vacsorát a segédjegyző sohasem evett, olyankor a kocsmában ült, dominózott és spricereket ivott.

Elmúlt a nyár, a hegyek csüggedten néztek a repülő felhőkre. Jöttek napok, amikor az ég szürkén, nehezen a hegyekre támaszkodott. Néha dertől fehéredett zöld tetejük. Egyre jobban zordult a láthatár. Anna egyre virágzóbb és szebb lett.

Délután volt, kopasz mályvakörök zörögtek a ház előtt a kis kertben, a tanító nyelvtant magvarázott:

— Anna, te felelsz! — mondta a tanító. — Mi az a köbevetett mondat?

Anna fölállt, nemcsak a fiúk, a lányok is nézték, hogy milyen szép és hatalmas. Anna nem felelt a tanító kérdésére. Csak állt, hallgatott. Állt, hallgatott, és csak elfakadt keservesen sírva. Senki sem értette miért sírt Anna.

— Most nem tudja, pedig tegnap még tudta! — akart rajta segíteni Sujánszki Bandi.

— Nem baj — segített a tanító is —, majd holnap megint tudja.

— Fáj a fogam, szeretnék hazamenni — szólalt meg Anna.

— És nem láttuk többé az iskolában Annát. Negyednapon Ripszámné az udvarra hívta a tanítót. Behallgatott beszélgetésükből:

— Itt volt a Breitenbach, hazavitte a lányát kocsiával.

— Érttem — mondta a tanító.

— Ki gondolta volna, hogy az az éhenkórász segédjegyző!

— Ne mondja!

— De igen!

Nemsokára tél lett, a föld már kemény göröngyöské fagyott, téli harmattól szakállas füvektől fehérlettek a hegytetők és a rétek. Mentem az utcán, találok Sujánszki Bandival:

— Hová megy Bandi?

— A hegyek közé megyek.

— Vigy el engem is, nemsokára én is nagy leszek.

Hidig lehetek jártak a hegyek közt, egyik völgyből a másikba mentünk. A bús magaslatozok közt egy helyütt megállt Bandi. Miért állt meg? Mit akart ott?

A völgy alját mint valami nagy, szélesen kiterülő tábla, sima kőlap alkotta. Száz és száz szív, száz és száz szó és forró vallomás:

„F. és N. Örökké a tied!”

— „K. és R. Nem hagylak el soha!” — „B. és A. Szerelm a sírig!”

A kömezőbe voltak írva a szívek a szívekbe szavak, a szívek köré a koszorúzó kö-

rajzok. Évek óta vasárnap és ünnepnap idejártak a falu fiataljai, és a legények írták és írták ebbe a nagy kőlapba az új és új szíveket, a szebbnél szebb szavakat.

Szívek és szavak most már vékony dér alatt virágoztak.

Ott álltam, csak álltam Bandival. Körös-körül a felhőz hegyek, bánatosan néztek le ránk és a kőbe írt szívekre.

Bandi akkor hegyes kalapácsot vett ki a zsebéből, ledönt a zúzmarsz hideg köre, és kalapácsa éles felével elkezdte kiirtani a kőből a szívet, melybe ez volt írva: „B. és A. Örök szerelem”.

A hegyes kalapáccsal újra és újra lesújtott egymás után százszor is lecsapott a köre, az írásra, a szívre. A sajgó szív szikrárt vert, csak nehezen akart elmúlni. De a kalapácsverte rovatók egyre szaporodtak, végre a szív mégis egészen elmúlt.

A szív és a vallomás helyén feldúlt, pusztá lett, fájó seb maradt a kőben.

Már homályosult a kora alkonyat, mikor elindultunk haza. Kőök ereszkedtek már a kömezőre. A sok szív, a sok vallomás ott maradt a deressed kőben, de Bandi és Anna szíve már nem volt ott. Szomorúan néztek utánunk a bánatokba emlékedett hegyek.

Régen történt, de még mindig és sokszor emlékszem Annára.

Nem ez volt-e az első szerelem?

— 90 éve született Barta Lajos a magyar szocialista irodalom egyik úttörője, a kitűnő novellista és drámaíró. Ebből az albumból közülük tunk elbeszélését.